

Kære politikere

Det er med stor respekt for folkestyret, at vi står her i dag.
Og det er med ydmyghed overfor de borgere som har støttet vores borgerforslag.

Vi, det er Lotte, arkitekt fra Aarhus, Lise, Social- og sundhedsassistent fra Døkkedal i Nordjylland, og mig, Lars, Sygeplejerske på skadestuen i Skejby, Aarhus.

På vegne af os tre vil jeg gerne starte med at sige, at borgerforslaget som det er udformet, IKKE egner sig til en afstemning.

I det hele taget er debatten om en værdig død, efter vores opfattelse IKKE en sort/hvid, ja/nej, eller for eller imod sag. Det som er rigtigt for mig er ikke nødvendigvis rigtigt for dig. Det er ikke en debat man kan eller skal vinde.

Problemet er meget mere værdiladet og komplekst end hvad der kommer til udtryk i de få linjer i borgerforslaget. Det har de seneste måneders debat vist

Knap 80 procent af befolkningen er tilhængere af, at man skal kunne få en eller anden form for hjælp fra det offentlige til at afslutte livet, skulle dette være påkrævet.
Men flertallet overvejer ikke alle de juridiske og etiske faldgruber.

Derfor spørger man Etisk Råd.

Og selvom medlemmerne af Etisk Råd er skeptiske omkring at lovgive på området, er det værd at bemærke, at medlemmerne anerkender, at der for nogen vil findes situationer, hvor ønsket om at fremskynde sin egen død og ønsket om at hjælpe et andet menneske ind i døden vil være forståeligt. (s. 7 i Det Ethiske Råds udtalelse om dødshjælp)

I sidste måned havde medlem af Etisk Råd, professor Svend Brinkmann, en samtale med journalist og forfatter 81-årige Kirsten Jacobsen i en podcast på dr. Kirsten Jacobsen har skrevet bogen, Løftet, som blandt andre Stats- og Udenrigsministeren har læst, og hvori hun beskriver hvorledes hun ikke kunne overholde sit løfte til sin mand, som i stedet måtte sulte sig ihjel. Svend Brinkmann erklærer i samtalen, at der er tilfælde hvor assisteret selvmord og endda medlidenhedsdrab ifølge hans optik er ok, også selvom det strider imod straffeloven - han argumenterer at strafferammen er lav, og derfor eksisterer den kattelerm, som Kirsten Jacobsen gerne vil have, hvortil hun svarer "ja, hvis man kan lide rod og uordentlighed". Det ville hun ikke selv.

Da min egen mor skulle dø for 6 år siden spurgte hun mig om jeg ville hjælpe hende ved at tage nogle piller med fra mit arbejde. Jeg forstod hende virkelig godt og havde respekt for hendes ønske, men skulle jeg kriminalisere mig selv og miste min autorisation? Strafferammen er alligevel 3 års fængsel.

I Schweiz er aktiv dødshjælp forbudt, men assisteret selvmord har været lovligt siden 1942. Hver måned er der i gennemsnit én dansker der rejser til Schweiz og får hjælp hvor alternativet her i landet kan være at sulte sig ihjel eller køre i havnen. I Danmark har det været lovligt at tage sit eget liv siden 1866.

Etisk Råd skriver i deres udtalelse, citat fra s. 12: "Principielt set har alle borgere i Danmark den mulighed at tage deres eget liv, hvis de ikke ønsker at leve længere. I praksis har meget syge patienter imidlertid sjældent denne mulighed, fordi de er bundet til deres sengeleje. En lovliggørelse af assisteret selvmord kan derfor siges at bibringe dem de muligheder for at tage sig selv af dage, som de fleste andre borgere har. Særligt for læger må man formode, at det vil være mindre ansvarspådragende at medvirke til selvmord end at udøve eutanasi." Citat slut.

Jeg er det sidste halve år blevet kontaktet af mange borgere, som har en holdning til det her område, og som oftest fordi de er personligt berørte.

Senest skrev en læge til mig, at hun selv er kræftpatient; og hun havde en række forslag til hvordan man kunne strikke en restriktiv dansk model sammen, som også hendes egen faggruppe ville kunne acceptere. Selv havde hun "reserveret" plads i Schweiz.

Der er farbare veje at gå. Der kan laves lovgivning på området så mennesker, der ønsker at afslutte livet kan tage ordentlig afsked med deres nærmeste i trygge og rolige omgivelser.

Vi synes det er rigtigt at sparke bolden til hjørne, som Regeringen har gjort ved at nedsætte "Udvalget for en mere værdig død". En forhåbentlig mere pragmatisk og faglig tilgang til et vanskeligt emne.

Der SKAL være mere selvbestemmelse i den sidste del af livet. Retten til at dø er en yderst privat sag, som kun kan besluttes af det enkelte menneske - ikke af en professor, ikke af en læge, ikke af de pårørende, ikke af en stat!

Til sidst vil jeg gerne citere Smeden Preben, der i dokumentaren "På tirsdag skal jeg dø" taler direkte til kameraet lige inden han i Belgien tager afsked med livet: "I kommer til at snakke om det her uanset om I vil eller ej".

Det fik han så set ret i. Og vores håb er, at det hele kan munde ud i en dansk model, som vil overflødiggøre rejserne til bl.a. Schweiz og give den almindelige dansker nogle valgmuligheder som ligger indenfor lovens rammer.

7.11.2023

Lars Lior Ramsgaard, Lotte Mangor, Lise Ramsgaard